

NOTARIËLE ACTUALITEIT 2017-2018

Leuvense Notariële Geschriften

NOTARIËLE ACTUALITEIT
2017-2018

Frank BUYSSENS
Alain Laurent VERBEKE
(eds.)

intersentia

Antwerpen – Cambridge

Notariële actualiteit 2017-2018
Frank Buysens en Alain Laurent Verbeke (eds.)

© 2019 Intersentia
Antwerpen – Cambridge
www.intersentia.be

ISBN 978-94-000-0896-0
D/2019/7849/33
NUR 822

Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van de uitgever.

Ondanks alle aan de samenstelling van de tekst bestede zorg, kunnen noch de auteurs noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

VOORWOORD

Voor u ligt het twintigste volume van de Leuvense Notariële Geschriften. Naar goede gewoonte bundelt het boek een aantal topics van belang voor de dagelijkse notariële praktijk, die aan bod kwamen tijdens de postuniversitaire cyclus van het notariaat 2017-2018 georganiseerd door het Centrum voor Notariaat van de Rechtsfaculteit van de KU Leuven, onder leiding van notaris Frank BUYSENS en professor Alain Laurent VERBEKE. Het boek bevat bijdragen van Elie DEWITTE, Matthias E. STORME en Frederic HELSEN, Axel HAELTERMAN, Elly VAN DE VELDE, Eric DE BIE, Marieke WYCKAERT en Bram VAN BAELEN, H el ene CASMAN en Alain Laurent VERBEKE.

Het boek wordt opgebouwd aan de hand van de vier belangrijke thema's die de hoekstenen vormen voor de notariële praktijk, met name vastgoed, fiscaliteit, rechtspersoon en familie.

De auteurs houden de vinger aan de pols: recente wetgeving, wetsontwerpen, rechtsleer en rechtspraak worden geduid en geanalyseerd.

Wij wensen u alvast veel leesplezier.

Frank BUYSENS en Alain Laurent VERBEKE

INHOUD

<i>Voorwoord</i>	v
------------------------	---

VASTGOED

Feitelijke algemeenheden in het licht van de notariële praktijk

Elien DEWITTE	3
I. Inleiding	3
II. Feitelijke algemeenheden in het privaatrecht: begrip	4
A. Het begrip ‘feitelijke algemeenheid’ in het hedendaagse privaatrecht.	4
B. Effectenportefeuille als recent voorbeeld van een feitelijke algemeenheid	5
1. Begrip	5
a. Begrip ‘effect’	5
b. Effectenportefeuille.	6
2. De historische evolutie van de erkenning van de effecten- portefeuille als feitelijke algemeenheid.	7
a. Legaat: impliciete erkenning in de Franse cassatie- rechtspraak van de effectenportefeuille als feitelijke algemeenheid.	7
b. Vruchtgebruik: Franse jurisprudentiële erkenning van de effectenportefeuille als feitelijke algemeenheid, overgenomen door de Belgische doctrine.	9
III. Structuur van een feitelijke algemeenheid	11
A. Statische dimensie: meergelaagdheid van vermogensbestanddelen. .	11
B. Dynamische dimensie: mechanisme van de feitelijke algemeenheid	11
1. Substantie van een feitelijke algemeenheid	11
2. Elasticiteit van een feitelijke algemeenheid	12
3. Beschikkingsbevoegdheid verantwoord vanuit de feitelijke algemeenheid als geheel.	13
a. Feitelijke algemeenheid als voorwerp van een (beperkt) zakelijk (gebruiks- of zekerheids)recht	13
b. Verplichting tot instandhouding van de substantie van een feitelijke algemeenheid	13

1)	Detentor van een feitelijke algemeenheid is gehouden tot instandhouding van haar substantie . .	13
2)	Verplichting tot instandhouding van de substantie van een feitelijke algemeenheid kan de beschikking over haar samenstellende vermogensbestanddelen impliceren	14
3)	Verplichting tot vervanging van de verdwenen vermogensbestanddelen	14
4)	Informatieplicht als corrolarium van de verruimde beheersbevoegdheid.	18
5)	Voorwerp van de restitutieplicht	21
i)	Feitelijke algemeenheid zoals samengesteld op het ogenblik van de restitutie	21
ii)	Lot van de meerwaarde van de feitelijke algemeenheid bij de restitutie	23
iii)	Lot van de minwaarde van de feitelijke algemeenheid bij de restitutie	26
c.	Mechanisme van de feitelijke algemeenheid als zelfstandig verklaringsmodel voor het behoud van het op een feitelijke algemeenheid gevestigde recht van vruchtgebruik ondanks haar wisselende samenstelling. . .	27
IV.	Functies van een feitelijke algemeenheid.	27
A.	Vereenvoudigende functie van een feitelijke algemeenheid	28
1.	Verbintenisrechtelijk niveau: unieke aanduiding van het voorwerp van een rechtshandeling	28
a.	Principe.	28
b.	Toepassingsgeval: schenking van een feitelijke algemeenheid en vereiste van een schattingsverslag (art. 948 BW)	28
2.	Goederenrechtelijk niveau: feitelijke algemeenheid als onderpand van één beperkt zakelijk gebruiksrecht	30
B.	Beschermende functie van een feitelijke algemeenheid.	31
C.	Bevoegdheidsuitbreidende functie van een feitelijke algemeenheid	31
a.	Principe.	31
b.	Toepassingsgevallen binnen het familiaal vermogensrecht.	36
1)	Algemeen vs. uitdrukkelijk mandaat	36
2)	Herroeping legaat.	37
3)	Restlegaat.	38
4)	Recht van terugkeer	38
V.	Besluit	39

Gerechtelijke verkopen na de nieuwe insolventiewet	
Matthias E. STORME en Frederic HELSEN	41
I. Inleiding	41
II. Openbare verkoop in het algemeen	41
A. Overzicht en krachtlijnen	41
B. De online openbare verkoop	42
C. Afschaffing van het hoger bod	44
D. Toewijzing onder opschortende voorwaarde van financiering	46
E. Rouwkoop	47
F. Stroomlijning van de procedure van zuivering	48
G. Punctuele wijzigingen	49
III. Bijzondere verkopen	50
A. Verkoop uit faillissement	50
1. Procedure van openbare verkoping in het algemeen	50
2. Interferentie van de faillissementsprocedure met het uitvoerend beslag	51
a. Eerste geval: nog geen beslag gelegd op datum van faillietverklaring	52
b. Tweede geval: beslag voor faillietverklaring, aanstelling notaris nog vatbaar voor derdenverzet	52
c. Derde geval: aanstelling notaris definitief, aanmaning inzake verkoopsvoorwaarden nog niet betekend	53
d. Vierde geval: aanmaning inzake verkoopsvoorwaarden reeds betekend, rangregeling nog niet afgesloten	53
B. Verkoop in de procedure van gerechtelijke reorganisatie	53
1. Nog geen uitvoerend beslag voor (verzoek tot) opening procedure	54
2. Beslag gelegd, verkoopdag niet in zicht	55
3. Beslag gelegd, verkoopdag in zicht	56
4. Verkoop op beslag reeds voltrokken, rangregeling nog niet definitief	56
C. Verkoop uit collectieve schuldenregeling	57
1. (Geen) uitvoerend beslag na toelating tot collectieve schuldenregeling: geen uitvoerend beslag	57
2. Tweede geval: beslag voor beschikking van toelaatbaarheid, aanstelling notaris nog vatbaar voor derdenverzet	57
3. Derde geval: aanstelling notaris definitief, aanmaning inzake verkoopsvoorwaarden nog niet betekend	58
4. Vierde geval: aanmaning inzake verkoopsvoorwaarden reeds betekend, rangregeling nog niet afgesloten	58
IV. Verkoop bij mede-eigendom	58
A. Bij beslag	58

1.	Zaaksgemeenschap (onverdeeldheid van een zaak)	58
2.	Boedelgemeenschap <i>intuitu personae</i>	61
a.	Enkel aandeel in de gehele boedel onder beslag	61
b.	Recht van de schuldeisers op verdeling?	62
3.	Boedelgemeenschap <i>intuitu pecuniae</i>	63
B.	Bij faillissement	63
1.	Niet-ontbonden huwgemeenschap (art. XX.189 WER)	64
2.	Andere onverdeeldheid of mede-eigendom	65
a.	Reeds beslagen en niet alle beslagenen failliet	65
b.	Andere gevallen: procedure van artikel XX.193, § 2 WER.	66
1)	Gewone onverdeeldheid (zaaksgemeenschap).	67
2)	Gebonden boedelgemeenschap <i>intuitu personae</i> andere dan huwgemeenschap.	67
3)	Gebonden boedelgemeenschap <i>intuitu pecuniae</i>	67
4)	Ontbonden boedelgemeenschap <i>intuitu personae</i> andere dan huwgemeenschap.	68
5)	Ontbonden huwgemeenschap	68
c.	Bij gebrek aan machtiging om het onverdeeld goed als dusdanig te verkopen	68
C.	Bij gerechtelijke reorganisatie	69
1.	Reeds beslagen en niet alle beslagenen in reorganisatie.	69
2.	Andere gevallen	69
D.	Bij collectieve schuldenregeling.	70
1.	Reeds beslagen en niet alle beslagenen in reorganisatie.	70
2.	Andere gevallen	70
V.	Rangregeling	71
A.	Veralgemening rangregeling	71
B.	Interferentie van de Pandwet	72

FISCALITEIT

De VLABEL-standpunten. Impact op visie en krijtlijnen inzake de vermogensorganisatie in Vlaanderen

	Axel HAELTERMAN	77
I.	Inleiding	77
II.	Vlabel-standpunten in verband met de schenking zelf.	79
III.	Vlabel-standpunten in verband met schema's ter voorbehoud van de inkomsten	86
IV.	Vlabel-standpunten in verband met schema's met het oog op het behoud van controle	91
V.	Tot slot: standpunten met betrekking tot twee evergreens.	93
A.	Het duolegaat	93
B.	De generatiesprong	94

Geen scheiding met kinderen zonder gezinsfiscaliteit

Elly VAN DE VELDE	97
I. Bescheidenheid troef en een evoluerende context	97
II. Gezinsfiscaliteit bij scheiding met kinderen	98
A. Fiscale aandachtspunten bij kinderen fiscaal ten laste	99
1. Verhoging van de belastingvrije som	100
a. Belastingvrije som: basisbedrag voor elke belasting- plichtige	100
b. Belastingvrije som: verhoging voor één ouder met kind ten laste	101
2. Terugbetaalbaar belastingkrediet	106
3. Belastingvermindering voor kinderoppas	107
4. Andere voorbeelden van belastingverminderingen in de personenbelasting	108
5. Kritische kanttekening	109
B. Fiscale aandachtspunten bij fiscaal co-ouderschap	110
1. Verdeling van de verhogingen van de belastingvrije som	110
2. Voorwaarden voor verdeling van de verhogingen van de belastingvrije som voor kinderen ten laste	111
C. Fiscale aandachtspunten bij onderhoudsgelden aan kinderen	113
1. De aftrekbaarheid van onderhoudsgelden bij de ouder	113
a. Voorwaarden voor de aftrekbare besteding	114
b. Cumulverbod van een verhoging van de belasting- vrije som met de aftrek van onderhoudsgelden	115
2. De belastbaarheid van onderhoudsgelden bij het kind	116
a. De correlatie tussen aftrek en belastbaarheid als klein fiscaal risico	116
b. Belastbaarheid bij het kind	117
III. Bescheidenheid siert en verstoort geen goede verstandhouding	118

RECHTSPERSOON**De vereffening als sluitstuk van het vennootschapsrecht: soepel en rechtszeker**

Eric DE BIE	121
I. Inleiding	121
II. Versoepeling van niet-deficitaire vereffeningen	123
A. Deficitaire <i>versus</i> niet-deficitaire (batige) vereffeningen: definitie en tijdstip waarop het deficitair karakter moet worden bepaald	123
B. Geldend recht: geen onderscheid tussen deficitaire en niet- deficitaire vereffeningen	125

C.	Toekomstig recht: versoepeling procedure inzake niet-deficitaire vereffeningen	126
1.	Bevestiging van de benoeming van de vereffenaar	126
2.	Goedkeuring plan van verdeling	129
III.	Verruiming toepassingsgebied eendagsprocedure	131
A.	Een afwijking van de gewone regels inzake de vereffening	131
B.	De eendagsprocedure: terug van weggeweest	132
C.	Toekomstig recht: verruiming en verfijning van de ontbinding en vereffening in één akte	133
1.	Verruiming: onbetaalde schulden ten aanzien van derden	133
2.	Verduidelijking: ontbinding en vereffening in één akte door een VOF en een Comm.V	135
3.	Verstrenging: voorafgaande schriftelijke toestemming door onbetaalde vennoten en aandeelhouders	137
4.	Versoepeling: aanwezigheidsquorum van de helft	138
IV.	Fundamentele vragen inzake de vereffening	139
A.	Inleiding	139
B.	Bestemming vergeten activa	141
1.	Vergeten activa: een onduidelijk statuut onder geldend recht	141
2.	Toekomstig recht: een duidelijke keuze voor de (gewezen) vennoten en aandeelhouders	143
C.	Aansprakelijkheid voor vergeten passiva	143
1.	Vergeten passiva onder geldend recht: aandeelhouders versus (onbetaalde) schuldeisers	143
2.	Toekomstig recht: het evenwicht hersteld?	145
a.	Algemene regel	145
b.	De subjectieve of objectieve kwade trouw van de aandeelhouders	147
c.	Bijzondere aansprakelijkheid bij toepassing van de eendagsprocedure	148
d.	Verjaring	149
D.	Heropening van de vereffening	149
1.	Heropening van de vereffening: niet mogelijk onder geldend recht	149
2.	Toekomstig recht: de heropening als uitzonderlijke remedie	151
a.	De heropening van de vereffening: facultatief	151
b.	Eerste toepassingsvoorwaarde: enkel voor deficitaire vereffeningen	151
c.	Tweede toepassingsvoorwaarde: enkel indien “vergeten” activa	152
d.	Rechtsgevolgen van de heropening	153
e.	Procedurele aspecten	154

V.	Technische verbeteringen en verduidelijkingen.....	155
A.	Inleiding	155
B.	Benoeming van de vereffenaar.....	156
1.	Vereiste meerderheid	156
2.	Vaste vertegenwoordiger.....	157
3.	Bevoegde rechtbank en beoordelingscriterium.....	158
C.	Bevoegdheden van de vereffenaar.....	159
1.	Toekenning residuaire bevoegdheid en herformulering bevoegdheden	159
2.	Toepassing van de Prokura-leer.....	160
3.	Verfijning van het machtigingsvereiste.....	162
4.	Bevoegdheid om volstorting te vragen	163
D.	College van vereffenaars.....	164
1.	Organisatie en werking.....	164
2.	Externe vertegenwoordigingsmacht: één- of meerhandtekeningsclausules	165
E.	Belangenconflicten	167
VI.	Besluit	168

Wie is er bang van de kapitaallose BV? Een verkenning met bijzondere aandacht voor de notariële praktijk

	Marieke WYCKAERT en Bram VAN BAELEN	169
I.	Inleiding: de BVBA vervelt tot een BV.....	169
II.	Oprichting van de BV.....	173
A.	Afschaffing van het kapitaalbegrip en invoering van het toereikend aanvangsvermogen	173
B.	Versterkte rol van het financieel plan.....	174
B.	Inbreng door aandeelhouders	176
C.	Bijzondere aansprakelijkheid voor ontoereikend aanvangs- vermogen.....	178
D.	Oprichtingsformaliteiten	180
III.	Effecten in de BV.....	180
A.	Categorieën van effecten.....	180
B.	De uitgifte van aandelen.....	183
C.	Beslissingsbevoegdheid en procedure	185
IV.	Bestuur van de BV.....	187
V.	Uittreding en uitsluiting ten laste van het vennootschapsvermogen ..	189
VI.	Instandhouding van het vermogen van de BV.....	192
A.	Dubbele uitkeringstesten	192
1.	Balanstest.....	193
2.	Liquiditeitstest.....	195

B.	Miskennis	197
C.	Toepassingsgebied balans- en liquiditeitstest	198
VII.	Andere relevante verrichtingen	198
A.	Inkoop van eigen aandelen	198
1.	Algemeen	198
2.	Voorwaarden	199
3.	Statuut ingekochte aandelen	200
B.	Financiële bijstand aan derden bij verkrijging van effecten	201
C.	Alarmbelprocedure	202
VIII.	Overdracht van aandelen in de BV	203

FAMILIE

Formaliteiten van een (globale) erfovereenkomst: een teleologische interpretatie

	Hélène CASMAN en Alain Laurent VERBEKE	209
I.	Subjectief evenwicht	209
II.	Procedurele waarborgen	210
III.	Elf formaliteiten	211
IV.	Praktische suggesties bij de tweede stap – het verloop van de info-vergadering	213
V.	Praktische suggesties bij de derde stap – ondertekening van de overeenkomst	215
VI.	Conclusie	216